

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Sadowski

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie z odwołania A. K.

od decyzji Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 marca 2024 r. nr [...] w przedmiocie odmowy udzielenia płatnego urlopu dla poratowania zdrowia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 26 czerwca 2024 r.,

oddala odwołanie.

Mirosław Sadowski Paweł Wojciechowski Aleksander Stępkowski

UZASADNIENIE

Minister Sprawiedliwości decyzją z 28 marca 2024 r. na podstawie art. 93 § 1, 3 i 4 ustawy z 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn. Dz.U. z 2024 r., poz. 334; dalej jako „p.u.s.p.”) po rozpatrzeniu wniosku z 9 lutego 2024 r. odmówił A. K. – sędziemu Sądu Okręgowego w G. udzielenia płatnego urlopu dla poratowania zdrowia.

W uzasadnieniu wyjaśnił, że istotą urlopu dla poratowania zdrowia jest umożliwienie przejścia leczenia, które spowoduje, że stan zdrowia sędziego poprawi się, co umożliwi mu dalsze pełnienie służby, a ze złożonego wniosku i załączonej do niego dokumentacji medycznej wynika wprawdzie, że sędzia A. K. cierpi na konkretne choroby, jednak wnioskujący nie wykazał, że którekolwiek ze stwierdzonych schorzeń czasowo uniemożliwiają mu wykonywanie obowiązków zawodowych ani też, że planowane jest leczenie, którego nie można przeprowadzić inaczej niż w warunkach wnioskowanego urlopu.

Przedstawione przez sędziego zaświadczenia lekarskie sporządzone przez lekarza specjalistę chorób wewnętrznych i lekarza reumatologa Minister Sprawiedliwości ocenił jako lakoniczne i nie zawierające informacji wskazujących, że leczenie rozpoznanych chorób wymaga czasowego powstrzymania się od pełnienia służby sędziowskiej. Podkreślił, że w zaświadczeniach tych nie ma informacji, które odnosiłyby się do rodzaju planowanego leczenia i wiązałyby to leczenie z korzystaniem z urlopu dla poratowania zdrowia. Zauważył, że choć sędzia we wniosku wskazał na potrzebę skorzystania z rehabilitacji oraz leczenia sanatoryjnego, to nie przedstawił on dokumentów, które określałyby zakres i termin przeprowadzenia planowanego leczenia. Podkreślił także, że stwierdzone u sędziego schorzenia występują od dawna i wymagają przewlekłego leczenia, a przedłożone zaświadczenia (w tym orzeczenie z 21 grudnia 2023 r. stwierdzające brak przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia obowiązków sędziego) nie wskazują na takie nasilenie objawów, które uzasadniałoby powstrzymanie się sędziego od pracy zawodowej.

Sędzia A. K. zaskarżył przedmiotową decyzję w całości i zarzucił naruszenie art. 93 § 1 p.u.s.p. poprzez:

1. wadliwe przyjęcie, że stan zdrowia wnioskującego nie uzasadnia udzielenia wnioskowanego urlopu dla poratowania zdrowia na okres 6 miesięcy oraz ustalenie, że zalecane leczenie i rehabilitacja mogą odbywać się bez oderwania od obowiązków orzecznich,
2. oparcie decyzji na wadliwej interpretacji przepisów prawa, według której dla udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia konieczne jest wykazanie, że

stwierdzone schorzenia czasowo uniemożliwiają wykonywanie obowiązków zawodowych,

3. oparcie decyzji na wadliwej interpretacji materiału dowodowego, sprzecznej z przedłożoną dokumentacją medyczną (w tym zaświadczeniem specjalisty chorób wewnętrznych W. K. z dnia 22.01.2024 r. oraz zaświadczeniem specjalisty reumatologa K. K. z dnia 8.02.2024 r.),
4. brak rozpoznania (nieuwzględnienie) wniosku dowodowego o dowód z opinii biegłego lekarza medycyny pracy bądź innego lekarza specjalisty wnioskowanego na okoliczność ustalenia stanu zdrowia wnioskującego i potrzeby urlopu dla poratowania zdrowia.

Odwołujący wniósł o zmianę decyzji poprzez udzielenie mu płatnego urlopu dla poratowania zdrowia na okres 6 miesięcy w terminie od dnia wydania orzeczenia, ewentualnie od pierwszego dnia następnego miesiąca, ewentualnie o uchylenie decyzji do ponownego rozpoznania.

Minister Sprawiedliwości, zajmując stanowisko w sprawie, wniósł o nieuwzględnienie odwołania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 93 § 1 p.u.s.p., sędziemu można udzielić płatnego urlopu dla poratowania zdrowia w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia, jeżeli leczenie to wymaga powstrzymania się od pełnienia służby. Urlopu dla poratowania zdrowia udziela Minister Sprawiedliwości; nie może on przekraczać sześciu miesięcy (art. 93 § 2 i 3 p.u.s.p.). W przypadku odmowy udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia sędziemu przysługuje w terminie 14 dni od dnia otrzymania odmowy odwołanie do Sądu Najwyższego (art. 93 § 4 p.u.s.p.).
2. W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego, przyjęto przy tym, że choć przepis art. 93 p.u.s.p. nie precyzuje trybu podejmowania decyzji przez Ministra Sprawiedliwości i nie określa zasad procedowania w przedmiocie wniosku sędziego o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia, to zważywszy na charakter tego urlopu (urlop udzielany "dla poratowania zdrowia"), który immanentnie wiąże się z oceną stanu zdrowia sędziego i rekomendowanym sposobem leczenia, należy przyjąć, że

rozważając potrzebę jego udzielenia Minister Sprawiedliwości musi się opierać w niezbędnym zakresie, wyznaczonym przez indywidualne okoliczności każdego przypadku, na dokumentacji medycznej dotyczącej stanu zdrowia sędziego, odnoszącej się zarówno do choroby stanowiącej przyczynę złożenia przez sędziego wniosku o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia, jak i widoków na zakończone powodzeniem leczenie w okresie, na który został zawniioskowany urlop dla poratowania zdrowia. Taki sposób postępowania w przedmiocie wniosku o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia nie wynika wprost z regulacji przepisu art. 93 p.u.s.p. Jednak analiza istoty tej instytucji ustrojowej sprzeciwia się uznaniu, że Minister Sprawiedliwości przy podejmowaniu decyzji o udzieleniu urlopu dla poratowania zdrowia może odstąpić od zbadania istnienia okoliczności przemawiających za udzieleniem urlopu dla poratowania zdrowia, to zaś wymaga dysponowania przez Ministra Sprawiedliwości odpowiednim materiałem dowodowym (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 7 maja 2019 r., I NO 34/19; 1 lipca 2020 r., I NO 38/20; 1 września 2021 r., I NO 42/21).

3. Odnosząc powyższe uwagi na grunt rozpoznawanej sprawy, przyjąć należy, że decyzja Ministra Sprawiedliwości odmawiająca odwołującemu się przyznania urlopu dla poratowania zdrowia odpowiada prawu. Wbrew twierdzeniom odwołującego się, w rozpoznawanej sprawie nie doszło bowiem do naruszenia art. 93 § 1 p.u.s.p.

4. Treść przedłożonych przez odwołującego się dokumentów wskazuje wprawdzie – jak trafnie zauważył w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji Minister Sprawiedliwości – że występują u wnioskującego objawy chorobowe ze strony różnych układów (zwłaszcza układu pokarmowego oraz układu ruchu). W treści tych dokumentów (w tym w szczególności zalecenia z 22 stycznia 2024 r. specjalisty chorób wewnętrznych oraz zalecenia z 8 lutego 2024 r. specjalisty reumatologa) widnieje jedynie informacja, że „wskazane jest udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia”. Dokumentacja ta nie zawiera już jednak dalszych (szczegółowych) informacji co do przebiegu planowanego leczenia, czy rehabilitacji, a w szczególności nie zawiera konkretnych informacji co do okresu przewidywanego procesu leczenia i rehabilitacji. Z analizy przedłożonych w sprawie dokumentów nie

można wywnioskować, jakie są widoki co do stanu zdrowia odwołującego się na przyszłość.

5. Z powyższych względów, w ocenie Sądu Najwyższego, trafnie Minister Sprawiedliwości uznał, że wnioskujący o udzielenie urlopu sędziego nie wykazał, że zostały spełnione przesłanki udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia, wynikające z art. 93 § 1 p.u.s.p. W oparciu o przedłożoną do wniosku dokumentację nie sposób bowiem zweryfikować, czy istnieje realna potrzeba udzielenia wnioskowanego urlopu dla poratowania zdrowia ani tym bardziej, czy planowane leczenie wymaga powstrzymania się od pracy w wymiarze aż sześciu miesięcy, a zalecony proces leczenia rokuje powrót odwołującego się do pełnienia służby.

6. Odnosząc się do zarzutu nieprzeprowadzenia przez Ministra Sprawiedliwości dowodu z opinii biegłego lekarza medycyny pracy bądź innego lekarza specjalisty wnioskowanego na okoliczność ustalenia stanu zdrowia wnioskującego i potrzeby urlopu dla poratowania zdrowia podkreślić należy, że udzielenie (odmowa) urlopu dla poratowania zdrowia jest czynnością w zakresie stosunku służbowego (pracy) sędziego, do której kompetencja usytuowana jest poza pracodawcą (sądem), lub że z mocy tego przepisu Minister Sprawiedliwości jest osobą upoważnioną do czynności w imieniu pracodawcy (art. 31 k.p.). W każdym razie czynność Ministra Sprawiedliwości jest czynnością prawa pracy, do której nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego (...) (zob. J. Gudowski, T. Ereciński, J. Iwulski [w:] J. Gudowski, T. Ereciński, J. Iwulski, *Komentarz do ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych* [w:] *Prawo o ustroju sądów powszechnych. Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa. Komentarz*, wyd. II, Warszawa 2009, art. 93.). Brak jest w efekcie podstaw do przyjęcia, że rozpoznając wniosek Minister Sprawiedliwości będzie prowadził postępowanie dowodowe zgodnie z regułami procesowymi określonymi we wspomnianej ustawie czy też jakiegokolwiek innej ustawie procesowej.

7. Co więcej w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że to wnioskujący powinien przedstawić dokumentację medyczną wskazującą, iż stan powstrzymania się od pełnienia służby, objęty wnioskiem o urlop, ma na celu przeprowadzenie zaleconego (a więc konkretnie, precyzyjnie określonego – w zakresie charakterystyki zabiegów medycznych i terminów ich przeprowadzania)

leczenia oraz wskazanych w dokumentacji medycznej perspektyw powrotu do zdrowia wskutek zastosowania planowanego leczenia w czasie powstrzymania się od służby sędziowskiej (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z 1 września 2021 r., I NO 42/21).

8. Nadto – mając na uwadze fakt, iż odwołujący złożył już po wydaniu zaskarżonej decyzji dodatkowe dokumenty (potwierdzające skierowanie na leczenie sanatoryjne) – pokreślić należy, iż w sprawach z odwołania od decyzji Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie odmowy udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia zasadniczo cezurę dla ustalenia stanu faktycznego i prawnego stanowi data wydania decyzji (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 1 września 2021 r., I NO 42/21). Sąd Najwyższy w tej kategorii spraw jest nadto związany ustalonym w decyzji stanem faktycznym, w odniesieniu do którego nie zostały podniesione w odwołaniu uchybienia procesowe, mające istotny wpływ na rozstrzygnięcie. W tej sytuacji, Sąd Najwyższy nie mógł zatem uwzględnić okoliczności wynikających ze złożonego w późniejszym okresie dokumentu. Jednocześnie podkreślić należy, że ustawa nie przewiduje ograniczeń w zakresie ponawiania wniosku o urlop dla poratowania zdrowia. Tym samym odwołujący może ponowić swój wniosek, o ile uzyska zaświadczenie lekarskie zawierające informacje pozwalające Ministrowi Sprawiedliwości dokonać jego miarodajnej oceny w świetle art. 93 § 1 p.u.s.p.

Mirosław Sadowski Paweł Wojciechowski Aleksander Stępkowski

[SOP]

(r.g.)